

Del I - bærekraftsrapportering:

Nye regulatoriske krav og økte forventninger

Denne artikkelen er første del av en artikkelserie i tre deler om bærekraftsrapportering. Første artikkel redegjør for fremveksten av nye regulatoriske krav, samt økende forventninger fra investorer, til selskapers bærekraftsrapportering.

Artikkelen er forfattet av:

Master i rettsvitenskap
Pål Brun
Senior Manager og tjenesteansvarlig for Corporate Governance & Sustainability i PwC Risk Advisory Services.

MBA, BSc i økonomisk historie
Hanne Thornam
Senior Associate i PwC Risk Advisory Services.

I de neste to artiklene vil vi ta for oss hva som kjennetegner god praksis for bærekraftsrapportering, herunder retningslinjene fra Global Reporting Initiative, og hvordan en slik systematisk og standardisert rapportering kan skape verdi for den enkelte virksomhet. Den siste artikkelen vil utdype utviklingen i retning av såkalt integrert rapportering, dvs. integrering av bærekraftsrapportering med den finansielle rapporteringen.

Bærekraftsrapportering handler kort fortalt om å rapportere eksternt om sosiale og miljømessige forhold ved virksomheten. Bærekraftsrapportering går under mange navn, inkludert; samfunnsansvarsrapportering, CSR/CR-rapportering, Sustainability-rapportering, ESG (Environmental, Social and Governance)-rapportering, Tripple-Bottom-Line-rapportering, ikke-finansiell rapportering.

Myndigheter i land som Danmark, Sverige og Storbritannia har allerede innført strenge krav til utvidet bærekraftsrapportering og tilsvarende krav er nå under utarbeidelse også i Norge. I tillegg til lovregulerte krav kan også forventninger fra viktige investorer nødvendiggjøre et økt fokus på

bærekraftsrapportering. Spesielt er det verdt å merke seg at store institusjonelle investorer de siste årene har vist økt interesse for mer dyptgående informasjon om hvordan selskapene håndterer sine bærekraftsutfordringer.

Nye regulatoriske krav til bærekraftsrapportering i Norge og internasjonalt

Vi vil i det følgende presentere forslaget til nye lovkrav til samfunnsansvarsrapportering i Norge, presentere erfaringene med tilsvarende krav i Danmark og Sverige, og kort beskrive utviklingen av slike krav i USA og Storbritannia.

Krav til bærekraftsrapportering under utvikling i Norge

Regnskapsloven § 3–3 pålegger i dag alle norske regnskapspliktige selskaper å rapportere om ikke-finansielle forhold innenfor arbeidsmiljø, likestilling og miljø, i styrets årsberetning. Selskapene må informere om arbeidsmiljøet og særskilt om arbeidsulykker og skader, i tillegg til tiltak som er iverksatt relatert til bedring av arbeidsmiljøet. Likestillingssituasjonen i selskapet skal beskrives, og tiltak som er og planlegges igangsatt for å fremme likestilling. Videre skal det gis opplysninger om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning av det ytre miljø. Det skal opplyses hvilke miljøvirkninger de enkelte forhold ved virksomheten gir eller kan gi, samt hvilke tiltak som er eller planlegges iverksatt for å forhindre eller redusere negative miljøvirkninger. Videre stiller de nye kravene i 2009 om ikke-diskriminering og tilgjengelighet at det gis opplysninger om tiltak på dette området.

I tillegg stiller den norske stat, i kraft av å være en betydelig eier i norsk næringsliv, økende forventninger til bærekraftsrapportering. I dokumentet 'Regjeringens eierpolitikk' 2008¹ heter det at:

«Staten forventer at selskaper med statlige eierandeler har en åpen dialog med omverden om økonomi, samfunnsansvar og miljøspørsmål, og at selskapene legger til rette for å informere om hvordan de konkrete jobber med dette og hvilke resultater de har oppnådd. Så vel årsrapporter som selskapenes nettsider er hensiktsmessige informasjonskanaler i denne sammenheng. Større selskaper med internasjonal virksomhet bør vurdere å benytte rapporteringsnormen fra Global Reporting Initiative. Det kan også være hensiktsmessig at selskapenes styre vurderer behovet for at rapportene kvalitetssikres av en uavhengig instans, for eksempel selskapets revisor.»

I behandlingen av Stortingsmelding nr. 10 (2008–09) sluttet Stortinget seg i 2009 til regjeringens forslag om utvidet rapporteringsplikt for samfunnsansvar og henviste til regelverket i Danmark og Storbritannia som modell for de fremtidige norske reglene:

«Komiteens flertall... mener de nye danske rapporteringsreglene samt britiske «Companies' Act» er rapporteringsregimer som i stor grad oppnår nettopp en kvalitativ og relevant rapportering, og ber Regjeringen se på den danske og britiske modellen i arbeidet med forskriftene, for å sikre at også de norske rapporteringsreglene blir et redskap for å oppnå en faktisk utvikling i bedriftene.»²

¹ www.eierpolitikk.no.

² Innst. S nr. 200 (2008–09).

En arbeidsgruppe nedsatt av Finansdepartementet la 28. oktober 2010 frem forslag til endring av regnskapsloven og innføring av en ny bestemmelse (§ 3–3c) om rapportering om samfunnsansvar. Forslaget er en oppfølging av behandlingen i Stortingsmelding nr. 10 (2008–09). Arbeidsgruppens rapport vil bli sendt på høring med sikte på at et lovforslag kan bli fremmet i løpet av 2011.

Kravet er utformet slik at det vil gjelde for foretak som i regnskapslovens forstand defineres som «store» (jf. regnskapslovens § 1–5), dvs. allmennaksjeselskaper, regnskapspliktige med verdipapirer på regulert marked, samt andre regnskapspliktige dersom dette følger av spesiallovgivningen eller forskrifter fastsatt i medhold av slik lovgivning. Til sammen er det forventet at kravet vil gjelde for ca. 700 foretak.

Ihht. lovforslaget skal samfunnsansvarsbegrepet forstås som «det foretaket gjør på frivillig basis for å integrere og sikre åpenhet om hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrup-

sjon i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter.»

Redegjørelsen skal som et minimum inneholde følgende opplysninger:

- Foretakets retningslinjer knyttet til oppfølging av sitt samfunnsansvar, herunder eventuelle prinsipper, prosedyrer og standarder som følges. Hvis det ikke er utarbeidet slike retningslinjer, skal det opplyses om dette,
- Hvordan foretaket arbeider for å omsette retningslinjer mv. til handling,
- Foretakets vurdering av resultatene som er oppnådd som følge av arbeidet med samfunnsansvar, samt eventuelle forventninger til dette arbeidet fremover.

Redegjørelsen skal inntas i årsberetningen eller i en egen samfunnsansvarsrapport som det er henvisning til i årsberetningen. Det skal i årsberetningen opplyses om hvor samfunnsansvarsrapporten finnes offentlig tilgjengelig. Videre foreslås det at revisor skal vurdere om innholdet i redegjørelsen om samfunnsansvar er konsistent med

årsregnskapet og uttale seg om dette i revisjonsberetningen.

Lovforslaget stiller opp tre unntak fra bestemmelsen. Kravet om redegjørelse gjelder ikke;

- Foretak som har utarbeidet en offentlig fremskritt-rapport i forbindelse med tilslutning til FN's Global Compact, eller som har utarbeidet en offentlig rapport innenfor rammeverket til Global Reporting Initiative.
- Datterforetak der morselskapet har gitt en redegjørelse for samfunnsansvar for konsernet som oppfyller disse opplysningskravene, eller hvis morselskapet har utarbeidet en offentlig fremskritt-rapport i forbindelse med tilslutning til FN's Global Compact, eller som har utarbeidet en offentlig rapport innenfor rammeverket til Global Reporting Initiative. Datterselskapet skal i så fall opplyse om dette i årsberetningen og angi hvor den aktuelle rapporten finnes offentlig tilgjengelig.
- Foretak som er underlagt et likeverdig krav gjennom noteringsvilkårene til en utenlandsk børs eller gjennom uten-

Komplett løsning for revisjonsbransjen

Timeregistrering, planlegging og oppfølging

Endelig kan du få en totalløsning med et godt timesystem tilpasset akkurat ditt behov! Med Duett vil du få følgende muligheter:

- Håndtering av to revisjonsår samtidig
- Timesats pr. person, oppgave eller ut fra kompetansenivå
- Timebudsjett pr. klient / ansatt / oppgave og år
- Inntektsbudsjett pr. konto automatisk generert fra timebudsjett
- Gode timerapporter, beholdningslister, fakturagrad mv.

Faktureringsgrad

Fakturering

Ved fakturering trenger du fleksibilitet. I Duett er dette slik:

- Registrerte timer overføres direkte til faktura
- Velg mellom fast pris pr. kunde eller medgått tid
- Mulighet for a-kontofakturering og avregning
- Oversiktlig fakturagrunnlag
- Utlegg kan faktureres sammen med timer

Øvrige økonomi- og IT-funksjoner

Duett er et komplett økonomisystem med løsninger for elektronisk bilagshåndtering, webportal for timeregistrering og alt en revisor ellers trenger. Vi leverer også markedsledende løsninger for lønn, reiseregninger, oppslagsverk og hjemmesider. Vi tilbyr IT-drift av alle dine programmer, slik at du kan jobbe på kontoret, fra hjemmekontor eller ute hos klientene med sikker og stabil pålogging.

Totalpakke for revisjonsbransjen

Daldata As - din totalleverandør

Med Daldata som samarbeidspartner reduserer du antall leverandører og kontaktpunkter vesentlig. Vi tar ansvar for din totale IT-løsning slik at du kan konsentrere deg om din kjernevirksomhet.

Daldata leverer smarte IKT-produkter og tjenester som er gull verdt for kundene. Vi er en solid samarbeidspartner med høy kunnskap og lang erfaring. Bli en vinner sammen med oss - velg løsninger og kompetanse fra Daldata!

landsk lovgivning. Foretaket skal i tilfelle opplyse i årsberetningen om hvor redegjørelsen avgitt etter de utenlandske kravene finnes offentlig tilgjengelig.

Lovkrav om samfunnsansvarsrapportering i Danmark

Danmark innførte i 2008 et lovkrav om samfunnsansvarsrapportering som betyr at de ca. 1100 største selskapene skal rapportere om samfunnsansvar som en del av årsrapporten, med ikrafttredelse fra 1. januar 2009. Retningslinjene bygger på prinsippet om å 'følge eller forklare', som innebærer at selskaper kan avvike fra retningslinjene hvis en tydelig forklaring oppgis. Samfunnsansvar er fortsatt frivillig, men å rapportere om de arbeider med samfunnsansvar eller ikke, er obligatorisk.

Hvis selskapet arbeider med samfunnsansvar, skal redegjørelsen inneholde opplysninger om følgende:

- Selskapets policy for samfunnsansvar. Ved policy for samfunnsansvar forstås bredt selskapets interne retningslinjer, målsetninger, strategier eller andre dokumenter som beskriver hvordan man arbeider med samfunnsansvar og bærekraftig virksomhetsutvikling. Selskapet skal videre opplyse om eventuelle standarder, retningslinjer eller prinsipper for samfunnsansvar som selskapet anvender.
- Hvordan selskapet omsetter sin policy for samfunnsansvar til handling. Selskapet skal herunder redegjøre for eventuelle systemer eller prosedyrer som gjelder. Det kan eksempelvis være ledelsessystemer, kontrollsystemer, evalueringer eller andre prosedyrer, som systematisk gjennomgår implementeringen av policyen. Dette omfatter også at selskapet kan opplyse om det er sertifisert i henhold til en sertifiseringsordning for enten prosesser eller produkter.
- Selskapets vurdering av hva som er oppnådd som følge av arbeidet med samfunnsansvar i regnskapsåret, samt eventuelle forventninger til arbeidet fremover. Det er ikke et krav at selskapet skal vurdere hvilke målbare økonomiske resultater arbeidet med samfunnsansvar har medført.

Etter innføringen av retningslinjene har det blitt gjennomført en kvalitativ og kvantitativ undersøkelse av implementeringen av lovkravet i selskaperes rapportering på

samfunnsansvar. Resultatet av undersøkelsen viser at 97 % av selskapene som er pålagt å følge retningslinjene fra den danske regjeringen, fulgte lovkravet i 2009. Av disse er det 9 % som rapporterer i henhold til Global Reporting Initiative (GRI), en internasjonalt anerkjent standard for bærekraftsrapportering, og 43 % som rapporterer om samfunnsansvar for første gang.

Krav om bærekraftsrapportering fra statlige eide selskaper i Sverige

Den svenske regjeringen vedtok i 2007 egne retningslinjer for ekstern rapportering på samfunnsansvar for statlig eide selskaper som trådte i kraft 1. januar 2008. I henhold til disse retningslinjene:³

- Er styrene i de statlig eide selskapene ansvarlig for at selskapene legger frem en samfunnsansvarsrapport basert på retningslinjene utarbeidet av Global Reporting Initiative (GRI). Rapportering skal skje systematisk og som årsrapporten publiseres før generalforsamlingen
- Samfunnsansvarsrapporten skal kvalitetssikres av en uavhengig tredjeparts revisjon
- Retningslinjene bygger på «oppfyll eller forklar»-prinsippet, noe som innebærer at et selskap kan avvike fra retningslinjene dersom selskapet begrunner dette godt

Heleide selskaper skal anvende disse retningslinjene. I de tilfellene der staten er deleier, skal regjeringen i samråd med selskapet og de øvrige eierne arbeide for at retningslinjene også anvendes i de deleide selskapene.

I den svenske regjeringens eierberetning for 2008 heter det at: «En ökad och förbättrad redovisning driver utvecklingen och arbetet med hållbarhetsfrågorna framåt. Genom att använda GRI, den etablerade internationella standarden för hållbarhetsredovisning, som utgångspunkt ges möjlighet till jämförelser mellan företag inom branscher och sektorer både nationellt och internationellt. Företagens hållbarhetsarbete kan därmed bedömas både av ägare och andra intressenter. För staten som ägare har hållbarhetsfrågorna och uppföljning av hållbarhetsarbetet en självklar plats som en del av en god bolagsstyrning. De statligt ägda företagen ska vara föredömen och för staten som ägare är det viktigt att kunna följa upp detta.»

I 2007 rapporterte 14 % av de statlig eide selskapene i Sverige i henhold til GRIs retningslinjer. I 2008, første året etter innføringen av retningslinjene, var andelen økt til 89 % og i 2009 var andelen 94 %.⁴

En forskergruppe ved Uppsala universitet har på oppdrag av det svenske Næringsdepartementet undersøkt hvilke effekter innføringen av retningslinjene har hatt på kjernevirksomheten, strukturen og de interne prosessene i de statlig eide selskapene to år etter at retningslinjene ble innført. Foreløpige resultater fra undersøkelsen viser at innføringen av retningslinjene har ført til økt prioritet av bærekraftsspørsmålene i styrerommene og blant ledelsen, og en mer strukturert tilnærming til bærekraft. Undersøkelsen viser at rapportering i henhold til GRIs retningslinjer har gitt selskapene tydeligere systematikk i å identifisere og samordne relevante bærekraftsspørsmål, som for eksempel innkjøp og miljø- og kvalitetsspørsmål i leverandørleddet. Med hensyn til effekten på kjernevirksomheten, er det ikke identifisert store endringer. Imidlertid viser undersøkelsen at bærekraftsrapporteringen er et verktøy for økt transparen i selskapene.⁵

Krav om klimarapportering i USA

Etter påtrykk fra investorer innførte Securities and Exchange Commission (SEC) 26. januar 2010 krav til børsnoterte selskap om å opplyse om betydningene av klimaendringer som en del av rapporteringen om risiko til investorer. SEC har utarbeidet retningslinjer for utarbeidelsen av dette. Kravet medfører at børsnoterte virksomheter må rapportere om direkte og indirekte konsekvenser av klimaendringer og betydningen av endrede reguleringer innen klimaområdet. Rapporteringskravet medfører en økt oppmerksomhet om betydningen av bærekraftig virksomhet og investeringer, samt ansvarliggjøring av styre og ledelse som vil ha ansvar for redegjørelsen.

Krav om bærekraftsrapportering fra børsnoterte selskaper i Storbritannia

I Storbritannia oppstilles i Companies Act (2006) krav om at årsberetningen til børsnoterte selskaper, i den grad det er nødvendig for å forstå selskapets utvikling, resultat eller stilling, skal omfatte informasjon om miljømessige forhold (inklusive bedriftens miljøpåvirkning), bedriftens ansatte og sosiale og samfunnsmessige forhold.⁶

⁴ Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande 2008, Näringsdepartementet.

⁵ Ibid.

⁶ The State of Sustainability Reporting in Europe: Commission Statement, European Commission, Mars 2009.

ARNTZEN
de BESCHE

Revisorjus

Arntzen de Besche har spisskompetanse og omfattende erfaring med tvisteløsning og rådgivning i revisjons- og revisorjus.

www.adeb.no

Prosedyre >>

Firmaets prosedyregruppe består av advokater med lang erfaring - fra advokatvirksomhet, Regjeringsadvokaten, EFTA-domstolen, EF-domstolen og som dommere ved de alminnelige domstolene. Flere av firmaets advokater regelmessig som voldgiftsdommere.

Advokatene Fred A. Gade (leder), Kåre I. Moljord og Terje Granvang har spisskompetanse og omfattende erfaring med tvisteløsning og rådgivning innenfor generell revisjons- og regnskapsjus; særlig i tilknytning til ansvar for revisor, ledelsen, styremedlemmer og advokater.

Om oss >>

Arntzen de Besche er et av landets ledende advokatfirmaer med flere enn 90 advokater og med kontorer i Oslo, Stavanger og Trondheim.

Vi er et internasjonalt orientert advokatfirma som dekker de fleste forretningsjuridiske områder. Våre advokater er anerkjente spesialister innenfor ulike fagområder og bransjer. Vi bistår og rådgir virksomheter i det private næringsliv og offentlig sektor.

Les mer på www.adeb.no

Kontakt oss >>

Fred A. Gade
Partner
tlf. 98 29 45 43
fag@adeb.no

Kåre I. Moljord
Partner
tlf. 98 29 45 68
kim@adeb.no

Terje Granvang
Partner
tlf. 98 29 45 94
tgr@adeb.no

VÅRE KONTORER:

OSLO — 23 89 40 00

TRONDHEIM — 73 87 12 00

STAVANGER — 52 87 45 00

BÆREKRAFTSRAPPORTERING: Bærekraftsrapportering handler om å rapportere eksternt om sosiale og miljømessige forhold ved virksomheten.

Rapporteringen skal inkludere informasjon om hvilken policy bedriften har i forhold til disse spørsmålene og hvilken effekt retningslinjene har for bedriften. Opplysningene skal gis på grunnlag av et «oppfyll eller forklar»-prinsipp.

I Climate Change Act, som ble vedtatt i 2008, kreves det obligatorisk rapportering om klimagassutslipp fra britiske selskaper fra april 2012.

Økte forventninger fra eiere og investorer til bærekraftsrapportering

Et økende antall investorer uttrykker tydelige forventninger om bærekraftsrapportering

Mange børsnoterte selskaper opplever nå at institusjonelle investorer i økende grad er oppmerksomme på hvordan selskapene håndterer utfordringer knyttet til miljø,

sosiale forhold og god foretaksstyring (ofte forkortet ESG; Environmental, Social and Governance issues). Årsaken er at en økende andel investorer anser denne typen faktorer direkte relevant for finansiell avkastning, mens andre inkluderer slike faktorer som følge av økende ESG-krav fra eierne av kapitalen. Den stadig økende oppslutningen om FNs Principles for Responsible Investment (PRI)⁷ – hvor iverksettelse av ESG-hensyn står sentralt – er en indikasjon på en slik trend. I løpet av de fire siste årene har en rekke investorer signert PRI, og pr. september 2010 var mer enn 800 investorer tilsluttet initiativet. Samlet representerer disse en forvaltningskapital på mer enn 20 billioner USD.

PRI har utviklet seks prinsipper for ansvarlig investeringer som vist under.

⁷ www.unpri.org.

Eksempler på norske aktører som er tilsluttet prinsippene er DnB NOR, KLP, Nordea, Norges Bank (på vegne av Statens Pensjonsfond-Utland) og Storebrand.⁸

PRI-prinsipp 3 (se ramme) relaterer seg direkte til bærekraftsrapportering; «Vi vil søke nødvendig åpenhet omkring spørsmål om miljømessige og sosiale forhold og god selskapsstyring i selskapene vi investerer i». For å oppfylle prinsipp 3 anbefales det at de tilsluttede investorer iverksetter følgende tiltak:

- «Etterspør standardisert rapportering om miljø, samfunn og virksomhetsstyring (ved bruk av verktøy som Global Reporting Initiatives retningslinjer)
- Etterspør at informasjon om miljø, samfunn og virksomhetsstyring blir integrert i årlig finansiell rapportering.
- Etterspør informasjon om virksomhetenes etterfølgelse av normer og standarder som etiske retningslinjer og internasjonale standarder som (FNs Global Compact).
- Støtt investorinitiativer som fremmer ESG-rapportering (rapportering på miljø, samfunn og foretaksstyring).»⁹

Det er verdt å merke seg at det i de tilsluttede investorenes fremdriftsrapportering om PRI for 2009¹⁰, fremgår at 90 % av PRI-

FNs seks prinsipper for ansvarlige investeringer

1. Vi vil integrere spørsmål om miljømessige og sosiale forhold og god selskapsstyring i våre investeringsanalyser og beslutningsprosesser
2. Vi vil være aktive eiere og integrere spørsmål om miljømessige og sosiale forhold og god selskapsstyring i vår eierskapspolitikk og praksis
3. Vi vil søke nødvendig åpenhet omkring spørsmål om miljømessige og sosiale forhold og god selskapsstyring i selskapene vi investerer i
4. Vi vil fremme aksept og gjennomføring av prinsippene blant investorer
5. Vi vil samarbeide for å øke vår effektivitet i gjennomføringen av prinsippene
6. Hver av oss vil rapportere om våre aktiviteter og framgang i gjennomføringen av prinsippene

⁸ St.meld. nr. 10 (2008 – 2009) Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi.

⁹ Egen oversettelse.

¹⁰ Principles for Responsible Investments, Report on Progress 2009, A review of signatories progress and guidance on implementation.

investorene er i dialog med børsnoterte selskaper i utviklede markeder vedrørende utarbeidelse av standardiserte ESG-rapporter. Videre fremhever et betydelig antall av investorene i samme rapport at mangel på og varierende kvalitet på informasjonen fra selskapene er en helt sentral barriere for implementeringen av PRI. Dette er i tråd med flere studier¹¹ som viser at bærekraftsrapportering fortsatt har flere vesentlige mangler, særlig sett fra et eier-/investor-synspunkt:

- Mye av informasjonen i rapportene er ikke vesentlig (not material)
- For de fleste selskaper er rapportene ikke revidert/verifisert av uavhengig tredjepart
- Informasjonen som presenteres er i for liten grad aggregert
- Informasjonen er ofte selskapsesifikk og i liten grad sammenlignbar med andre selskaper

11 Jf. eksempelvis «Unsustainable Reporting» av Professor Graham Hubbard. Denne ble presentert i mars 2009, og var basert på en gjennomgang av 30 store globale selskaper i tre forskjellige bransjer. Se også «Environmental, Social and Governance: Moving to Mainstream Investing», en rapport utarbeidet av Anu Yegnasubramanian, the Advanced Policy Analysis project at the Goldman School of Public Policy, University of California, Berkeley. Utgitt av Business for Social Responsibility i 2008.

- Mye av informasjonen legger mer vekt på å presentere et fordelaktig inntrykk enn på å presentere et realistisk inntrykk av selskapets arbeid og resultater innenfor samfunnsansvar

Investorinitiativet «Bærekraftig verdiskaping»

Bærekraftig verdiskaping¹² er et samarbeid mellom Norges største investorer som har som målsetting aktivt å påvirke selskaper til en bærekraftig utvikling. Initiativet bygger på og støtter UN Global Compact, FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI), Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Bak initiativet står Alfred Berg, DnB NOR/Vital, Folketrygdfondet, Gjensidige, KLP, Nordea, Nærings- og handelsdepartementet, Odin, Oslo pensjonsforsikring, Statoil-Hydro Kapitalforvaltning og Storebrand.

På samme måte som i 2008 har Bærekraftig verdiskaping gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot selskaper på Oslo Børs Hovedindeks også i 2009. Undersøkelsen gir informasjon og oversikt over

12 www.baerekraftigverdiskaping.no

retningslinjene selskapene har i forhold til bærekraftig forretningsdrift, i tillegg til å bevisstgjøre selskapene om det investorene anser som viktige forutsetninger for fremtidig finansiell avkastning.

Carbon Disclosure Project (CDP)

Carbon Disclosure Project¹³ er en uavhengig organisasjon som samler inn og publiserer informasjon om bedrifters utslipp av klimagasser. Målsettingen er å motivere investorer, selskaper og regjeringer til å arbeide for å redusere utslipp av klimagasser. CDP spiller en viktig rolle ved å påvirke virksomheter til å måle, håndtere og redusere sitt klimautslipp og påvirkning på klima. CDP representerer investorer med en samlet forvaltningskapital på 63 billioner USD.

Hvert år sender CDP ut spørreundersøkelser til over 3700 børsnoterte virksomheter over hele verden. 17 norske selskaper besvarte undersøkelsen i 2008. Dette utgjorde en svarprosent på 38 %. Svarprosent for Sverige og Danmark lå henholdsvis på 80 % og 52 %. I 2009 er svarprosenten for Norge enda lavere enn i fjor; 35 %, mens prosentsatsen har økt både for Sverige (85 %) og Danmark (68 %). CDP skriver i sin rapport at Norge utmerker seg med spesielt lav respons, og at den nedadgående trenden er bekymringsfull. De kan ikke finne noen forklaring på hvorfor tallene fra Norge skal avvike så betydelig fra de andre landene i den nordiske regionen.

Norges Bank Investment Management (NBIM) sine forventninger til bærekraftsrapportering

Norges Bank Investment Management (NBIM) har publisert forventninger til bærekraftig virksomhetsutvikling og rapportering på tre områder, klimaforandringer, barns rettigheter og vannforbruk. En oversikt over begrunnelsen for et fokus på disse tre områdene og forventningene er vist i tabellen under.

Oppsummering

For å oppsummere: Selskaper med en systematisk og god bærekraftsrapportering ligger i forkant av fremtidige lovkrav og reguleringer. Men kanskje vel så viktig: Gjennom å møte forventningene fra et stadig økende antall investorer, vil disse selskapene også kunne forbedre sin tilgang på kapital og redusere sine kapitalkostnader.

13 www.cdproject.net.

Tabell 1 NBIMs forventninger til bærekraftsrapportering på vannforvaltning, klimaendringer og barns rettigheter

Område	Begrunnelse	Forventninger til bærekraftsrapportering
Vannforvaltning	Økte kostnader av vannforbruk Økte kostnader av energiforbruk Økte kostnader av vannrensing Tariffer og prisregulering	Rapportering må være gjennomiktig og reflektere risiko relevant for investorer med et kortsiktig investeringsperspektiv, men også risiko relevant for investorer med et investeringsperspektiv. Virksomheter skal ta i bruk internasjonalt anerkjente rapporteringsstandarder for vannforbruk og forvaltning.
Klimaendringer	Regulatoriske endringer; skatter, handelsregimer, insentiver Fysisk påvirkning Økonomisk systemendring	Selskapsrapporteringen om klimaendringer skal være åpen og i tråd med investorenes langsiktige interesser. NBIM forventer at selskaper offentliggjør retningslinjer, strategier, mål og fremgangsmåter for å håndtere klimaendringer både i eget selskap og i verdikjeden. Selskaper forventes også å ha en konstruktiv dialog med myndighetene om regelverk som skal motvirke klimaendringer, og offentliggjøre sine standpunkter til slike regelverk.
Barns rettigheter	Etisk ansvar for sosial og økonomisk påvirkning Utilstrekkelig basis for produksjon og sysselsetting i vertslandet Sosial uro og ustabilitet i vertslandet Legitimitet for frivilling regulering	Virksomheten må rapportere om strategi, resultater, og mål for fremtiden mht. barns rettigheter.